

2019 Yılı Azerbaycan Ekonomisi

2019 yılı, imalat ve tarıma dayalı %3,5'lik petrol dışı büyüme ile sona erdi

- 2019 yılında ekonomi, gaz üretimindeki %27,7 büyüme sayesinde, %0,4 büyüyen petrol sektörü de dahil olmak üzere, %2,2 oranında büyümüştür. BP, bakım ve kontrol programının bir parçası olarak Nisan ve Ekim aylarında sırasıyla Central Azeri ve West Chirag platformlarında üretime ara verdiğinden, ham petrol üretimi bir önceki yıla göre %3,3 azalmıştır.
- Petrol dışı GSYH ise %3,5 oranında artmış ve toplam GSYH'nın %62'sini oluşturmuştur. Yıllık bazda %6,1 daralan inşaat sektörü çıkarıldığında, petrol dışı sektördeki büyüme %4,3 olmuştur (2018: %3,2). 2018 yılının ilgili dönemine kıyasla, inşaat sektöründeki daralma nispeten daha düşük olarak gerçekleşmiştir (2018: %-9).
- Petrol dışı sektördeki göreceli ivme (%3,2'ye karşı %4,3), petrol dışı sektör büyümesinin sırasıyla %31, %19 ve %17'sini oluşturan imalat, tarım ve ticaret sektörlerinden kaynaklanmaktadır.

2019 yılında daha düşük enflasyon elde edildi

- 2019 yılında enflasyon yıllık olarak ortalama %2,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Enflasyon, Merkez Bankası'nın 2019 yılı için öngördüğü %4 (\pm 2) oranındaki hedef bant merkezinden daha düşük olmuştur.
- Tüketici sepeti olarak ayrıştırıldığında, gıda fiyatları % 3,8, gıda dışı fiyatlar %1,2 ve hizmetler %2 artmıştır. Ayrıca gıda, gıda dışı ürün ve hizmetlerin manşet enflasyona katkısı sırasıyla 1,6, 0,3 ve 0,7 puan (toplam %2,6) olmuştur.
- Tüketici sepetinde yer alan ürün ve hizmetlerin %74'ü (520 üzerinden 386 adedi) yıllık bazda artmış, %17'si azalmış ve %9'u değişmeden kalmıştır. Kalemlerin %59'undaki (226 adet) fiyat artışı, %2,6'lık manşet enflasyondan daha düşüktür.
- Genel olarak, 2019 yılında canlanan tüketim ve yüksek küresel gıda fiyatlarının enflasyon üzerinde etkisi yukarı yönlü olurken, istikrarlı bir döviz kuru, parasal durum, idari fiyatların dinamikleri ve düşük enflasyon beklentileri enflasyon üzerinde istikrar sağlayıcı bir etki yaratmıştır.

2019 yılı, mal ithalatında %8,4 büyüme ile sona erdi

- 2019 yılında toplam ihracat %0,9, ithalat %19,2 oranında artmış ve ticaret fazlası %25,3 azalarak, 5.968 milyon ABD Dolar veya toplam GSYH'nın %12,4'ü olarak gerçekleşmiştir.
- Toplam ithalatın yaklaşık %16'sının bir ürün grubundan* kaynaklandığının altını çizmek gerekir. Söz konusu grup çıkarıldığında, toplam ithalat büyümesi %8,4'e eşittir.
- 2019 yılında otomobil ithalatının 1,7 kat artarak 47.710 adet olması, tüketim istahındaki göreceli genişlemenin açık bir örneğidir. Artan ortalama aylık maaş (%15) ve tüketici kredileri (%43), yıllık bazda gıda ithalatında %13 ve yarı dayanıklı ve dayanıklı tüketim malları ithalatında %10 oranında bir artışa neden olmuştur.
- Analiz edilen dönemde petrol dışı ihracat, yıllık bazda %15,7 artışla 1.954 milyon ABD Doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Petrol dışı ihracattaki tüm büyümenin %22'si işlenmemiş meyveler, %23'ü plastik-polimer, %19'u pamuk, %21'i işlenmemiş altın ve geri kalanı diğer ürünler tarafından sağlanmıştır. Petrol dışı ihracatta ilk beş ürün, petrol dışı ihracatın yaklaşık üçte birini oluşturan domates, işlenmemiş altın, fındık, pamuk lifi ve Trabzon hurması olmuştur.
- Ticaret fazlası Azerbaycan Merkez Bankası (AMB) rezervlerine katkıda bulunmuştur. 2019 yıl sonu itibarıyla AMB rezervi 6.258,0 milyon ABD Doları olmuştur. Bu rakam, 2018 yılına göre %11,2 oranında veya 632 milyon ABD Doları olarak daha yüksektir.
- 2019 başında 38.515,2 milyon ABD Dolar olan SOFAZ'ın aktifleri, %12,5 oranında artarak, 2019 sonu itibarıyla 43.323,3 milyon ABD Dolar veya toplam GSYH'nın %90'ı olarak gerçekleşmiştir.

**Not: Yarı mamul altın - doğal veya kültür incileri, değerli veya yarı değerli taşlar, değerli metaller, değerli metallerle kaplanmış metaller ve bunlardan mamul eşya; taklitmücevher; madeni para - HS kodu 71; Bu, Azerbaycan Devlet Petrol Fonu'nun altın ithalatıdır.*

2019, dengesiz bir trendle sona erdi: Kurumsal kredilerde zayıf bir büyüme ve tüketici tarafında daha güçlü bir büyüme gerçekleşti

- 2019 yılında bankacılık sektörünün toplam aktifleri yıllık bazda %11 artarak 32,7 milyar AZN olmuştur. Brüt kredi portföyü ise yıllık bazda %17,5 oranında genişlemiş ve 15,3 milyar AZN olmuştur.
- Kurumsal kredi portföyü; esas olarak enerji mühendisliği ve kimyasallar (büyümenin %22'si), sanayi (%18), ticaret ve hizmetler (%12) sektörlerine verilen krediler sayesinde, yıllık bazda %15,2 büyümüştür. Hanehalkı kredileri, tüketici kredilerindeki %45,3 artış dahil olmak üzere, %31,2 oranında artmıştır.
- Takipteki alacaklar, bir önceki yılın aynı dönemine göre %19,7 oranında veya 312 milyon AZN azalmıştır. Bu düşüş, temel olarak yabancı para portföyündeki vadesi geçmiş kredilerdeki bir daralmadan (düşüşün %77'si) kaynaklanmaktadır ve bu da özellikle hükümetin bankalara ve hane halklarına yaptığı tahsili gecikmiş alacak çözüm programlarına ilişkin ödemelerle ilgilidir. Toplam takipteki alacaklar oranı, 2018 yılına kıyasla 3,9 puan azalarak %8,3 olarak gerçekleşmiştir.
- Mevduat tabanı yıllık bazda %13,1 büyüyerek, 24,7 milyar AZN olmuştur. Tür olarak, toplam mevduat %12,6 oranında artarken, vadeli mevduat yıllık bazda %13,9 artarak 11,2 milyar AZN olmuştur. Toplam mevduat tabanı büyümesinin ana itici gücünün, toplam büyümenin %40'ını oluşturan finansal olmayan şirketlerin (NFC) yabancı para (YP) cinsinden vadeli mevduatındaki artış olduğunu belirtmek gerekir. NFC'lerin Ulusal Para (UP) cinsinden vadesiz mevduatı toplam büyümenin %32'sini oluşturmaktadır. Bunun ana nedeni, petrol dışı ekonomide devam eden "beyazlatma" sürecidir. Öte yandan toplam büyümenin %9'u, hanehalklarının UP cinsinden mevduatından kaynaklanmaktadır.
- Toplam mevduat portföyünün dolarizasyon oranı, esas olarak %62'den %52'ye düşen hanehalkı mevduatının etkisiyle, 2018 yılına kıyasla 4 puanlık bir düşüşle %61 seviyesinde gerçekleşmiştir.
- Bankacılık sektörünün tamamının, toplam net kârın Aralık ayı sonundaki özkaynaklara oranı olarak hesaplanan özkaynak karlılığı %11,7 olmuştur (2018: %6,9).
- Bankacılık sektöründeki personel sayısı %11,7 oranında artmıştır (2018: %7,7) ve bu da sektörün güven ve beklentilerindeki göreceli iyileşmenin bir göstergesi sayılmaktadır.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.